

УДК 75.071.1(477):7.01:008.1

DOI <https://doi.org/10.15407/nz2026.04.967>

ЛАНДШАФТ ЯК ІМПУЛЬС ТА КОНСТРУКТ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ТВОРЧОСТІ РОМАНА ЯЦІВА: ВЗАЄМОДІЯ АНАЛІТИЧНОГО ДОСВІДУ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Володимир СТАСЕНКО

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9965-384X>

кандидат мистецтвознавства, професор,
Національний університет «Львівська політехніка»,
кафедра Дизайну і основ архітектури,
вул. Степана Бандери, 12, 79013, м. Львів, Україна,
e-mail: stasenko.volodymyr@gmail.com

Досліджено особливості творчого методу Романа Яцїва крізь призму взаємодії його художньої, наукової та кураторської діяльності. Увагу зосереджено на ролі ландшафту як імпульсу художнього вислову та водночас як структурної моделі формування культурної ідентичності митця. *Актуальність дослідження* зумовлена потребою комплексного осмислення творчості Романа Яцїва як цілісної системи, у якій практичний мистецький досвід перебуває у постійному діалозі з аналітичною рефлексією та мистецтвознавчим знанням. Встановлено, що ландшафт у творчості Романа Яцїва не виступає традиційним об'єктом зображення, а функціонує як матриця візуального мислення, що визначає принципи композиційної організації, ритмічної структури та образотворчої мови. Доведено, що глибока залученість Романа Яцїва до наукової, освітньої та кураторської діяльності суттєво впливає на формування його художнього методу та сприяє виробленню цілісної світоглядної моделі. *Джерельною базою* стали живописні твори художника, матеріали виставкового проекту «Виднокрай», а також висловлювання автора щодо власної творчої практики. *Методологічну основу* дослідження становлять формально-стилістичний аналіз, іконологічний метод, феноменологічний підхід до розуміння простору як пережитого досвіду, а також методи мистецтвознавчої інтерпретації та контекстуалізації.

Ключові слова: Роман Яцїв, українське мистецтво, сучасний живопис, культурна ідентичність, ландшафт, візуальне мислення, художній метод, мистецтвознавство, кураторська діяльність, феноменологія простору, український модернізм, мистецька освіта.

Volodymyr STASENKO

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9965-384X>

PhD in Art Studies, Professor,
Lviv Polytechnic National University,
Department of Design and Fundamentals of Architecture,
12 Stepan Bandera St., 79013 Lviv, Ukraine,
e-mail: stasenko.volodymyr@gmail.com

LANDSCAPE AS AN IMPULSE AND CONSTRUCT OF CULTURAL IDENTITY IN THE WORK OF ROMAN YATSIV: THE INTERACTION OF ANALYTICAL EXPERIENCE AND ARTISTIC PRACTICE

The article examines the creative method of Roman Yatsiv through the interaction of his artistic, scholarly, and curatorial activities. Particular attention is paid to the role of landscape as both an impulse for artistic expression and a structural model for the formation of cultural identity. The relevance of the study lies in the need for a comprehensive interpretation of Yatsiv's oeuvre as an integrated system in which artistic practice is inseparably connected with analytical reflection and art-historical knowledge.

The methodological framework combines formal-stylistic analysis, iconological interpretation, a phenomenological approach to space as lived experience, and methods of art-historical contextualization. The source base includes the artist's paintings, materials from the exhibition project «Výdnokrai» («Horizon»), and the artist's own reflections on his creative process.

The study demonstrates that landscape in Yatsiv's works should not be understood as a conventional pictorial motif. Rather, it functions as a matrix of visual thinking that shapes compositional principles, rhythmic structures, and artistic imagery. The research reveals that the artist's practice is grounded in the synthesis of intuitive spatial perception and a highly developed analytical understanding of artistic processes. It is argued that Yatsiv's long-standing engagement in scholarly, educational, and curatorial activities significantly influences his artistic method and contributes to the formation of a coherent worldview embodied in his paintings.

The scientific novelty of the article lies in interpreting Roman Yatsiv's oeuvre as an integrated system where artistic practice and analytical experience interact continuously, as well as in understanding landscape as a key factor in constructing the artist's cultural identity. The findings contribute to a broader understanding of the mechanisms through which contemporary Ukrainian artistic consciousness is formed and may serve as a basis for further studies in art history and cultural theory.

Keywords: Roman Yatsiv; Ukrainian art; contemporary painting; cultural identity; landscape; visual thinking; artistic method; art history; curatorial practice; phenomenology of space; Ukrainian modernism; art education.

Вступ. Актуальність дослідження. У сучасному українському мистецькому дискурсі дедалі виразніше окреслюється тенденція до інтеграції художньої практики з теоретичним осмисленням мистецьких явищ та кураторською діяльністю. У цьому контексті творча особистість Романа Яціва набуває особливого значення, адже органічно поєднує в собі функції талановитого самобутнього художника, енциклопедичного рівня академічного дослідника та гостро затребуваного сучасною мистецькою спільнотою куратора. Такий синтез зумовлює потребу комплексного аналізу його творчості не лише як художнього явища, але як певної цілісної моделі мислення, сформованої на перетині аналітичного досвіду, історико-мистецького знання та безпосередньої художньої практики. Додатково цей феномен збагачується включеністю Романа Яціва до освітньої діяльності як на теоретичному, так і на методологічному рівнях, його прямою причетністю до вершинних здобутків львівської школи графіки зі стрункою та послідовною концепцією композиційної структури, включення його до глибинних традицій національного формотворення. Відповідно, *актуальність* дослідження також зумовлена необхідністю осмислення навколишнього середовища — світоглядного, соціокультурного та чуттєво переживаного — як структуротворчого чинника формування індивідуальної художньої ідентичності митця в ширшому контексті становлення сучасної української культури. Хоча основний вектор дослідження тримається живописної практики Романа Яціва, особливістю наукової розвідки є розуміння цілісності його художнього методу, зв'язку живописної та графічної практики художника з його науковою та кураторською діяльністю, що розглядається як їх органічне продовження.

Метою наукової розвідки стає виявлення взаємозв'язку між аналітичним досвідом Романа Яціва та його практичною мистецькою практикою, а також артикулювання тези про те, що метафоричний спосіб осмислення навколишнього середовища є ключовою матрицею візуального мислення художника та основою формування його культурної ідентичності.

Методи дослідження. У дослідженні застосовано комплексний підхід, що поєднує формально-стилістичний аналіз живописних творів, іконологічний метод інтерпретації образу, а також елементи

феноменологічного підходу до розуміння простору як пережитого досвіду. Додатково використано методи мистецтвознавчої інтерпретації, порівняльного аналізу та контекстуалізації у межах сучасного українського мистецького процесу. Важливою джерельною базою спостереження та дослідження стає аналіз особистих роздумів митця, висловлених вербально у формі коментарів до виставки, а також, зокрема, й у формі сумнівів.

Основна частина. У квітні-травні 2026 року в Національному музеї експонувалася масштабна живописна виставка Романа Яціва «Виднокрай» [1]. Виставковий проєкт став помітною подією сучасного мистецького життя Львова та актуалізував дискусію щодо особливостей творчого методу художника. Експонована виставка характеризувалася продуманою цілісністю, комплексністю та ансамблевістю, представила доробок автора за останні кілька років. В стінах авторитетної, престижної культурно-мистецької інституції вона зазвучала своєрідною формою маніфесту автора — однак не в класичному, авангардному сенсі гучного заперечення чи проголошення, а радше як маніфест, зведений до внутрішньої суті, осмислений та прожитий художником на рівні особистого досвіду.

Творчість Романа Яціва народжується з уважного вдивляння в світ та в себе, постає в тісному зв'язку з образністю рідного ландшафту, який він розуміє не простою емпіричною даністю, а первинною основою власного художнього бачення. Йдеться про уважне спостереження за закономірностями навколишнього світу, здатність фіксувати пропорційні співвідношення, ритмічні структури, взаємозв'язки та співмірності, які поступово формують індивідуальну систему візуального мислення. Це особливий спосіб бачення художника, який не конструє образ насильно, а дозволяє йому «виникнути» з досвіду, тривалого вдивляння в форму, простір, колір, світло, ритм. Саме ця інтенсивна та цілеспрямована залученість Романа Яціва до усвідомлення «місця» уможливує появу самобутніх, актуальних та переконливих художніх результатів. Художник зосереджує свою увагу на якості переживання, живе в акті споглядання, у часі коли об'єкт відкриває свою внутрішню структуру.

Особливо виразно цей принцип для нас розкривається у серіях «Форми та асоціації» (2026), низці творів «Приватний дендрарій» (2025), «Імпровіза-

ція під звуки дощу» (2025), «Ностальгія» (2026). Тут автор повністю занурюється у площину абстрактних асоціацій, де реальні об'єкти трансформуються в емоційні коди. Незважаючи на відмінні домінантні композиційні принципи кожної з окремих робіт, простір кожного аркуша зазвичай розбивається на декілька зон. У певних творах ці живописні фрагменти викликають асоціації з квітучими садами чи клумбами, зі стрункими вертикалями могутніх дерев, на яких розпускаються дивовижні суцвіття. В інших творах — більш чи менш барвисто вирішені площини, обмежені й упокорені темними контурами, апелюють до мотивів української народної вишивки, орнаментики пістинських керамічних кахель чи вигадливих писанкарських візерунків. Чорний колір тут слугує не просто межею-контуром, а постає самостійною живописно-графічною масою, що тримає площину картону. Водночас світлі смуги й плями підсилюють тональний контраст і зрівноважують експресію, привносячи в композиції відчуття чистоти й повітря.

Живопис Романа Яціва не зображає простір — він із нього виростає та рефлексує. У цьому сенсі його підхід виявляє певну спорідненість із феноменологічними концепціями простору, сформульованими Гастоном Башляром. Простір в нього осмислюється не декорацією, а переживанням, що формує пам'ять, уяву та образність. Саме тому художні образи Романа Яціва позначені особливою переконливістю та внутрішньою достовірністю.

Водночас у його роботах відчутна чітка внутрішня конструкція. Попри домінуючу живописну стихійність, творчість Романа Яціва демонструє формування індивідуальної, проте концептуально цілісної моделі простору, що репрезентує чітку світоглядну парадигму. Така організація художньої форми дозволяє провести певні паралелі з іконологічним підходом Ервіна Панофського, де візуальна структура розглядається як носій глибших світоглядних смислів. Художник не лише переживає простір, але й концептуалізує його. Слід врахувати і те, що в химерних лініях та силуетах значної частини творів вгадуються антропоморфні обриси.

З формального погляду, особливою конструктивною будовою відзначаються твори, у яких митець досліджує гармонію природних і урбаністичних ландшафтів. Саме в них він прагне намацати тонку межу

між «упорядковуючою» цивілізаційною діяльністю людини та життєдайною силою природи. Справжню потугу останньої ми не завжди здатні розгледіти за позірним хаосом, що насправді приховує чітку структуру вищого порядку.

Серії «Антропология міста», «Упорядкування хаосу» (обидві — 2024), а також «Урбаністична фантазія», «Перебудова структури», «Місто і сонце», «Старий бастион» (усі — 2025) та «Постріздваний футуризм» (2026) відсилають до архітектурних мотивів сучасного мегаполіса, що постає перед глядачем складними конструкціями масивних вертикалей та горизонталей, що нагадують колони, пілони, фрагменти стін хмарочосів чи дахи архаїчних будівель. Через геометричні «прорізи» в таких композиціях зазвичай проглядається внутрішній «живий» ірраціональний простір, заповнений пульсуючими спалахами яскравих барв.

Колористичні зони розділяє застосування жирних чорних ліній. Це уподібнює картини до готичного вітража або експресивної кубофутуристичної театральної завіси-декорації, де форма навмисно деконструюється. Використання локальних масивів «глухого» димчасто-сірого, глибокого ультрамаринового чи чорного кольорів у поєднанні з раптовими флуоресцентними мазками чистого зеленого, жовтогарячого, фіолетового або рожевого акрилу створює ефект нічного неонових освітлення, що особливим чином резонує із соковитою структурою природних форм, особливо вдало розкритих у творах «Прощання з липнем», «Проблиски сонця» та «Приватний дендрарій» (усі — 2025).

Роботи Романа Яціва емоційні, насичені та динамічні. Вони привертають увагу характерною щільністю кольору, побудованій на взаємодії інтенсивних локальних кольорів та складних тональних співвідношень. Сусідство глибоких ультрамаринів, жовтих, насичених помаранчевого кольорів та фуксії мов би відтворює атмосферу театральної містифікації. Образна система й пластика цих творів активно перегукуються з класикою світової сценографії та українського авангардного театру. Принцип розкладання світла на концентричні кола та яскраві геометричні сектори апелюють до симультанного живопису та львівського ретро-модернізму.

Сила дії живописних полотен на виставці «Виднокрай» підкріплюється особливим способом їх експо-

нування. Великі формати живописних творів, не типово, як для Національного Музею у Львові, були експоновані у два яруси, що формувало щільний експозиційний масив, активно впливало на глядачів суворією ритмікою, взаємно резонувало, підсилювало ефект присутності. Глядачеві пропонувалося не лише споглядати твори, але — резонувати навзаєм, занурюватися у створений активний живописний простір. Кольори, плями, ритми, силуети були організовані як елементи єдиної образної системи, у якій форми природно переходять у метафори.

Метафоричність мислення та вислову можна вважати однією з виразних ознак творчого методу Романа Яціва. Ця метафоричність, асоціативність, свобода висловлювання поєднується з високою внутрішньою дисципліною. Інтуїція та емоція у творах Романа Яціва не протиставляється аналітиці, а значною мірою ґрунтуються на ній.

Роман Яців є не лише практикуючим художником, але й одним із провідних дослідників українського мистецтва. Його науковий доробок, зокрема праці, присвячені історії українського модернізму, мистецтву української діаспори та мистецтвознавчій думці ХХ століття [2; 3; 4; 5], засвідчують системне бачення мистецького процесу як складної системи формування та трансляції культурних смислів.

Аналітичний вимір його творчої особистості значною мірою сформувався завдяки багаторічній діяльності в музейних, академічних наукових та освітніх інституціях. Саме цей досвід дозволяє розглядати художню практику Романа Яціва як результат тривалого осмислення мистецьких процесів та закономірностей розвитку художньої культури. Від 1979 року Роман Яців працював науковим співробітником Державного музею українського мистецтва у Львові, а згодом виконувача обов'язків завідувача відділу. У 1984 році перейшов на роботу до Львівського відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені Максима Рильського АН УРСР, де розпочав системні наукові дослідження українського образотворчого мистецтва. Одночасно упродовж 1991—1993 років обіймав посаду головного редактора журналу «Мистецькі студії». з 1995 року — відповідального секретаря журналу «Народознавчі зошити», з 2009 року — відповідального секретаря журналу «Мистецький ужинок». Упродовж тривалого часу обіймав посаду заступника директора з

наукової роботи Інституту народознавства Національної академії наук України, згодом — проректора з наукової роботи Львівської національної академії мистецтв.

Починаючи з кінця 1980-х років митець та науковець був безпосередньо залучений до формування експозиційної політики та розвитку сучасного мистецького середовища [6]. Кураторська практика Яціва, що охоплює значну кількість виставкових проєктів, сприяла становленню численних художників і формуванню контексту сучасного українського мистецтва. У цьому сенсі його художня практика не може розглядатися поза межами цього досвіду: вона є результатом тривалого аналітичного осмислення мистецьких процесів. Глибоке знання історії українського та світового мистецтва створює інтелектуальне підґрунтя його художньої практики та забезпечує свободу творчого експерименту.

Особливість творчості Романа Яціва полягає у тому, що інтуїтивний характер живопису не заперечує, а, навпаки, спирається на глибоку аналітичну основу. Його роботи демонструють рідкісний баланс між емоційною безпосередністю та структурною вивіреністю. Цей синтез можна розглядати як прояв специфічного типу художнього мислення, у якому інтуїція генерує образ, а аналітика допомагає у його організації.

Творчий метод Романа Яціва ґрунтується на поєднанні інтуїтивного імпульсу з усталеними, класичними, а навіть академічними принципами композиційної гармонізації. Це особливо зрозумілим є в контексті аналізу витоків його професійної майстерності. Професійну освіту Роман Яців здобував у Львівському державному інституті прикладного та декоративного мистецтва, де його викладачами зокрема були Мирон Яців, Карло Звіринський, Юрій Скандаков, Михайло Курилич, Володимир Островський, Теофіл Максисько, Володимир Овсійчук, Степан Коропчак, Данило Довбошинський. Творчі практичні, методологічні та теоретичні настанови цих авторитетних педагогів спонукали художника чесно та об'єктивно вдивлятися у власну індивідуальність. Вплив педагогів полягав не лише у передачі професійних навичок, а й у формуванні культури самостійного мислення, що поєднувала інтуїтивне відчуття форми з аналітичним осмисленням художнього процесу. Побудові власного творчого вислову спри-

яли дослідження проблем українського модернізму і наукове опрацювання творчості митців української діаспори. Саме Роман Яців одним із перших серед українських мистецтвознавців підготував публікації про Павла Ковжуна, Роберта Лісовського, Едварда Козака, Святослава Гординського, Івана Іванця, Галину Мазуренко, Петра Андрусіва та інших.

Власне тут народився цей своєрідний діалог між спонтанністю та структурою, де емоційна безпосередність взаємодіє з класичними законами композивання. Саме ця подвійність зумовлює ефект непередбачуваності художнього результату Романа Яціва, який нерідко стає відкриттям і для самого автора. У цьому підході легко впізнати давню європейську ідею самопізнання, що бере початок від Сократа і проходить крізь філософію Рене Декарта: через розуміння себе відкривається розуміння світу.

Роман Яців демонструє своєрідний тип творчого мислення, в якому художня практика є продовженням наукового пізнання, а науковий аналіз — одним із механізмів художньої самоідентифікації. Попри те, що живописна практика Романа Яціва у конкретний момент постає спонтанним актом, однак у своїй множині вона безумовно є результатом внутрішньо структурованого процесу, що має чітке інтелектуальне підґрунтя.

Визначення творчості Романа Яціва через жанрову категорію на даному етапі видається недоречним. Хоча ландшафт нерідко стає вихідним імпульсом для формування художнього образу, та це не дає підстав розглядати митця як пейзажиста у традиційному розумінні. У його творчості присутні квіткові мотиви, антропоморфні образи, алюзії на історичні артефакти, культурні символи та знакові форми. Ландшафт у світоглядній системі Романа Яціва включає всі ці категорії та визначає один із ключових принципів організації його художнього мислення. Для Романа Яціва ландшафт є не стільки предметом зображення, скільки способом пізнання світу. Художника цікавлять не окремі природні об'єкти, а система взаємозв'язків між ними: співмірність простору і форми, ритмічна організація середовища, взаємодія кольору, світла та фактури. Ландшафт постає своєрідною моделлю впорядкованого світу, через яку художник осмислює навколишню реальність.

Саме тому в контексті аналізу творчого методу Романа Яціва доцільно говорити про ландшафт як

про матрицю візуального мислення. «Ландшафт» формує принципи побудови композиції, визначає характер просторових відношень і впливає на сам механізм творення образу. У цьому випадку художник працює не з конкретним мотивом, а з системою просторових, ритмічних, кольорових закономірностей, які стають основою його художньої мови. Такий підхід наближає Яціва до феноменологічної традиції, зокрема до ідей Гастона Башляра, для якого простір є, передусім, переживанням, що формує уяву і пам'ять.

Особливо важливим є те, що ландшафт у творчості Романа Яціва розуміється не імпульсом творчості, а безпосередньо пов'язаний із проблемою культурної ідентичності. Через нього художник вибудовує систему координат власного світогляду, формує індивідуальну модель взаємодії з навколишнім середовищем і водночас артикулює належність до певної культурної традиції. Йдеться не про програмне декларування національної тематики чи використання впізнаваних етнографічних маркерів. Українськість його живопису проявляється значно глибше — на рівні самого способу бачення світу. Вона закорінена у переживанні конкретного простору, у відчутті співмірності людини й довкілля, у здатності сприймати навколишній світ як органічну цілісність.

Завдяки згаданому феномену творчість митця органічно поєднує локальне та універсальне, національне та загальнокультурне. Вона залишається глибоко вкоріненою в українському культурному середовищі, водночас демонструючи відкритість до ширших європейських художніх процесів. Саме ця здатність поєднувати різні рівні культурного досвіду є однією з визначальних ознак творчого методу Романа Яціва та джерелом його актуальності в сучасному мистецькому дискурсі.

Значущим аспектом творчого методу Романа Яціва стає вибір матеріалу — акрил на папері, що є відносно невибагливим та доступним, а попри те уможливорює досягнення високого ступеня експресивності та художньої виразності. Витоки цієї методики пов'язані з прагненням до своєрідної «декомпресії» інтелектуального напруження, що є природним для автора як дослідника і теоретика мистецтва. Саме акрил на папері, особливо у поєднанні з колажуванням, дарує швидкість виконання, безпосередність, можливість працювати імпульсивно.

Професійний профіль Романа Яціва органічно доповнюється його особистісними рисами, які істотно впливають на характер його наукової, кураторської та педагогічної діяльності. Відкритість до діалогу, уважність до творчого досвіду інших та здатність до емпатійного прочитання мистецьких явищ сприяли формуванню навколо нього продуктивного інтелектуального середовища. Саме тому для сучасного українського культурно-мистецького простору важливою є його діяльність не лише як художника, а й як дослідника, педагога та куратора.

Роман Яців давно і активно присутній у мистецькому житті України. Живописна програма Романа Яціва особисто мені вперше розкрилася на груповій виставці «Творчість мистецтвознавців», яка за ініціативи факультету історії і теорії мистецтв Львівської національної академії мистецтв і з нагоди 10-літнього ювілею цього підрозділу у 2007 році була проведена в Пороховій Вежі (Львів) [7]. Саме тоді я зрозумів, що практична мистецька діяльність Романа Яціва цілісна, інтелектуально й емоційно послідовна. Від ранніх експозицій у Львові, що окреслили контури авторської мови, до масштабних презентацій у різних регіонах України та за її межами, ця практика засвідчує сталість його внутрішнього імпульсу. Окрім групових виставок, де його твори ставали частиною зібраних експозицій, він провів низку персональних. Персональні виставки відбувалися як в Україні, зокрема у Львові (1981, 1989, 1996, 1997, 2005, 2009, 2015, 2020, 2022), Рівному (2013, 2019), Дрогобичі (2015), Краматорську, Дружківці, Бахмуті, Києві, Одесі (2016), Луцьку (2020), Коломиї (2021), так і за кордоном, а саме в Польщі (2015, 2019) та Канаді (2017). Особливої ваги як для самого автора, так і для сучасного українського цивілізаційного контексту, набув проєкт «Похвала тиші», реалізований у прифронтових регіонах на сході України [8]. Тут мистецький вислів Романа Яціва прозвучав особливо актуально в непростому середовищі, спраглому нових і актуальних мистецьких практик.

Масштабні виставки останніх років, зокрема «Виднокрай», стають свідченням концентрації досвіду митця, де живопис функціонує як самобутня форма узагальнення прожитого простору і часу.

Висновки. У результаті дослідження стверджуємо, що живописна практика Романа Яціва є органічним продовженням його аналітичної та кураторської діяльності і функціонує як форма візуалізації структурованого мислення. Вважаємо, що ландшафт у його творчості виступає не як об'єкт зображення, а як матриця формування образу, що визначає композиційні, ритмічні та колористичні рішення. Синтез інтуїтивного та аналітичного начал забезпечує цілісність художнього методу та дозволяє розглядати творчість митця як приклад інтегрованого підходу до мистецтва в сучасному культурному контексті. Роман Яців сприяє артикуляції та легітимації нових мистецьких практик, ефективно і послідовно формує сучасний культурний дискурс.

1. Володимир Стасенко. «Виднокрай» Романа Яціва: присутність в осмисленому просторі. *Збруч*. 29.04.2026. URL: <https://zbruc.eu/node/124199>.
2. *Українське мистецтво XX століття: ідеї, явища, персоналії: збірник статей*. Р. Яців; НАН України; Інститут народознавства. Львів: [б. в.], 2006. 351 с.: іл. ISBN 966-02-4199-2.
3. *Українські мистецькі виставки у Львові, 1919—1939. Ukrainian art exhibitions in Lviv, 1919—1939: довід.; антол. мистец.-критич. думки*. Нац. акад. наук України; Львів. нац. акад. мистецтв.; Ін-т народознав. НАН України. Авт.-упоряд. Р.М. Яців. Львів: Львівська національна академія мистецтв; Інститут народознавства НАН України, 2011. 696 с.: іл.
4. *Українське мистецтво XX століття: ідеї, явища, персоналії: зб. ст.* Роман Яців; Нац. акад. наук України; Ін-т народознав. Львів: [б. в.], 2013. 349 с.: іл.
5. *Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: українська теоретична думка XX століття: антологія: у 4 ч.* М-во освіти і науки України; Нац. акад. наук України; Львів. нац. акад. мистецтв; Ін-т народознавства НАН України. Упоряд. Р.М. Яців; наук. ред. С. Павлюк. Львів: ЛНАМ; Ін-т народознавства НАН України, 2012—2021. Парал. тит. арк. англ. Частина 1 (2012, 232 с.; іл.) — упоряд. Р.М. Яців. Частина 2 (2012, 488 с.; іл.) — упоряд. Р.М. Яців, наук. ред. С. Павлюк. Частина 3 (2019, 960 с.; іл.) — упоряд. Р.М. Яців, ISBN 978-617-7746-03-3. Частина 4 (2021, 983, [1] с.; іл., фот.) — упоряд. Р.М. Яців, наук. ред. С. Павлюк, ISBN 978-966-02-9755-5.
6. *Мала хронологія мистецьких подій і пам'ятних дат XX століття: Україна — світ: локал.-індивід. дослідн. ракурс: довідник*. Роман Яців (авт.-упоряд.); наук. ред. С. Давимука; пер. М. Яців; Львів. нац. акад. мистецтв; Наук. т-во ім. Шевченка. Львів: Апріорі, 2021. 543 с.: іл.

7. Творчість мистецтвознавців. Каталог виставки. Упоряд. Ростислав Шмагало. Львів: ЛНАМ, 2007. 32 с.
8. Роман Яців. Похвала тиші: малярство. Графіка. Львів. нац. акад. мистецтв; Канад.-Укр. Мистецька Фундація; пер. англ. М. Яців; фот.: А. Яців, М. Яриш; вступ. ст.: Л. Медвідь, Р. Шмагало, Б. Гринда. Львів: Апріорі, 2017. 118 с.: іл.
- REFERENCES
- Stasenko, V. (2026, April 29). «Horizon» of Roman Yatsiv: presence in a meaningful space. *Zbruc*. Retrieved from: <https://zbruc.eu/node/124199> [in Ukrainian].
- Yatsiv, R. (2006). *Ukrainian art of the 20th century: ideas, phenomena, personalities: collection of articles*. NAN Ukrainy; Instytut narodoznnavstva [in Ukrainian].
- Yatsiv, R.M. (Ed.). (2011). *Ukrainian art exhibitions in Lviv, 1919—1939: handbook; anthology of art-critical thought*. Lvivska natsionalna akademiia mystetstv; Instytut narodoznnavstva NAN Ukrainy [in Ukrainian].
- Yatsiv, R. (2013). *Ukrainian art of the 20th century: ideas, phenomena, personalities: collection of articles*. Nats. akad. nauk Ukrainy; In-t narodoznnavstva [in Ukrainian].
- Yatsiv, R.M. (Ed.), & Pavliuk, S. (Sci. Ed.). (2012—2021). *Ideas, meanings, interpretations of fine arts: Ukrainian theoretical thought of the 20th century: anthology: in 4 parts*. LNAM; In-t narodoznnavstva NAN Ukrainy. Yatsiv, R.M. (Ed.). (2012). *Part 1*; Yatsiv, R.M., & Pavliuk, S. (Eds.). (2012). *Part 2*; Yatsiv, R.M. (Ed.). (2019). *Part 3*. ISBN 978-617-7746-03-3; Yatsiv, R.M., & Pavliuk, S. (Eds.). (2021). *Part 4* ISBN 978-966-02-9755-5 [in Ukrainian].
- Yatsiv, R., & Davymuka, S. (Eds.). (2021). *Small chronology of art events and memorable dates of the 20th century: Ukraine — world: local-individual research perspective: handbook*. Lviv: Apriori [in Ukrainian].
- Shmahalo, R. (Ed.). (2007). *Creativity of art historians. Exhibition catalog*. LNAM [in Ukrainian].
- Yatsiv, R. (2017). *Praise of silence: painting, graphics*. Lviv: Apriori [in Ukrainian].

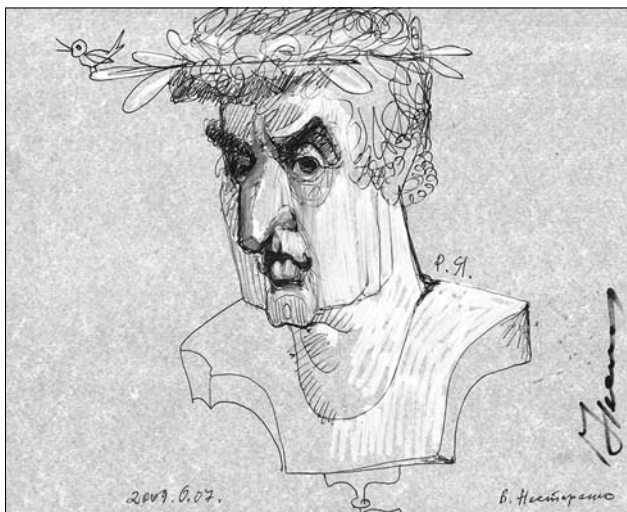
Received: 04.07.2026

Accepted: 09.07.2026

Published: 23.09.2026

Ярослав Скакун. Портрет Романа Яціва. 2018. Гіпс

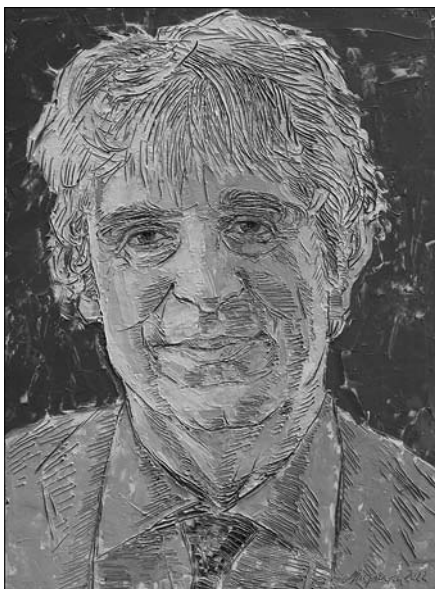
Валерій Нестеренко. Шарж на Романа Яціва

Микола Опанащук. Екслібрис Романа Яціва. Гра-
вюра на пластику

Марічка Грегорійчук. Роман Яців, 2022,
пап., олівець, 40x30

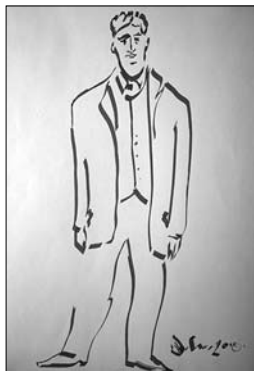

Марічка Грегорійчук. Роман Яців, 2022,
пол. на к-ні, олія, сграфіто, 40,1 x 30,1

Галина Кусько. Портрет Романа
Яціва. Кінець 1970-х років. По-
лотно, олія. 60 x 36 см

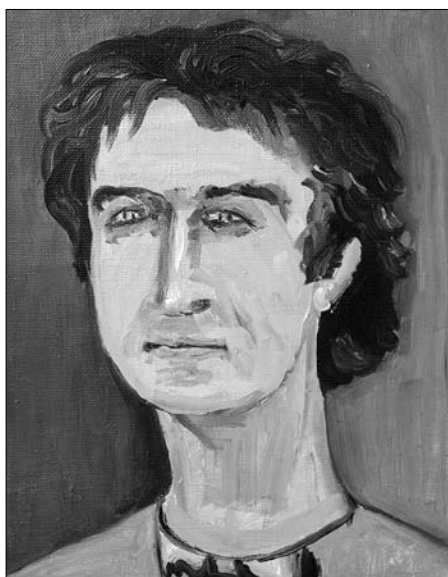
Роман Яців очима митців

Володимир Стасенко. Роман Яців. 2018. Папір, туш, червона туш. 40,5 x 28,5 см, 40,5 x 28,5, 30,5 x 43 см, 40,5 x 28,5 см

Олесь Нога. Портрет Р. Яціва. 1997
Іван Самотос біля свого портрету Р. Яціва. 2009

Світлана Вакарчук. Портрет Романа Яціва

Любомир Яремчук. Портрет Романа Яціва. 1980-ті роки. Картон, олія. 73 x 47,5 см

Любомир Яремчук. Портрет Романа Яціва. 1980. Картон, олія

Роман Яців очима митців